

AZ INFLUENZA JÁRVÁNYÜGYI FELÜGYELETE MAGYARORSZÁGON

Bevezető

Az influenza az egyetlen klasszikus vírusfertőzés, amely még napjainkban is világjárványokat (pandémiákat) képes létrehozni, s amely az interpandémiás periódusokban is 1-3 évenként országokra, vagy egy-egy földrészre kiterjedő olyan járványokat okoz, amelyekben viszonylag rövid idő alatt igen nagyszámú megbetegedés fordul elő.

Bár az influenzajárványokról szóló első feljegyzések Hippocrates hagyatékából maradtak fenn, az influenza járványügyi jelentősége napjainkban sem csökkent: az influenzajárványok sajátosságainak tanulmányozása állandó kihívást jelent a járványügyi szakemberek számára is.

AZ INFLUENZA ELŐFORDULÁSÁNAK MONITOROZÁSA

Hazai influenza surveillance

Magyarországon különböző indikátorok, paraméterek alapján 1931 óta történik adatgyűjtés az influenzajárványok előfordulására vonatkozóan, és 1937 óta folynak virológiai vizsgálatok a járványok etiológiájának tisztázása céljából. Közel 40 évig az influenza surveillance működését az jellemezte, hogy az influenza szezonális időszakában sentinel jellegű volt, azaz a megfigyelésre kijelölt orvosok, intézmények figyelték és jelentették az influenzaszerű megbetegedések számát, azonban járvány idején jelentőszolgálat működött, és ekkor valamennyi orvos megadott szempontok szerint jelentette az általa klinikailag influenzának tartott megbetegedések számát. A bekövetkezett társadalmi-gazdasági változások miatt az 1990-es évek végére az adatgyűjtési rendszer már nem tölthette be addigi szerepét, sok kritika érte és megérett az idő arra, hogy újragondoljuk az influenza figyelő- és jelentőszolgálat működtetését. Ahhoz, hogy egy-egy szezonban mind a megbetegedések természetére, mind pedig a cirkuláló vírusok tulajdonságaira vonatkozóan elegendő információ álljon rendelkezésre, át kellett alakítani az influenzára vonatkozó információs rendszert. A 2002/2003-as szezonban kezdődtek meg azok a változtatások, amelyeknek eredményeként a 2005/2006. évi szezonban a nemzetközi/európai uniós ajánlásoknak megfelelő járványügyi felügyeleti és azt támogató informatikai rendszer működött hazánkban, vagyis az **influenza-aktivitás monitorozása a járványügyi és a mikrobiológiai figyelőrendszer együttes működtetésével történik.**

Az influenza surveillance keretében az **influenzaszerű megbetegedésekre** vonatkozó **klinikai adatgyűjtés a 40. héttől kezdődően a következő naptári év 20. hetéig tart.** Ezen időszakban a kijelölt háziorvosok, illetve házi gyermekorvosok hetente jelentik az influenzaszerű klinikai tünetekkel náluk jelentkező betegek számát korcsoportos bontásban, valamint az orvosnál megjelent összes beteg számát (betegforgalom). A kistérségi intézetek jelölik ki a háziorvosok/házi gyermekorvosok mintegy 20%-át az adatszolgáltatásra. Emellett kijelölt közösségekben (óvoda, általános- és középiskola) hetente jelentik a hiányzási arány alakulását. Ezen információkat a kijelölt orvosok, intézmények az ÁNTSZ területileg illetékes kistérségi intézetének küldik meg minden hétfőn 12 óráig.

A klinikai adatgyűjtésben is résztvevő, felkért háziorvosok az influenzaszerű tünetekkel újonnan jelentkező betegektől rendszeresen, hetente legalább egy alkalommal kell, hogy vizsgálati anyagot küldjenek az OEK Légúti vírus osztályára a kóreredet tisztázása céljából. A virológiai adatgyűjtés is reprezentatív, segítségével az egész ország területére kiterjedően jól nyomonkövethető az influenzavírusok megjelenése és elterjedése.

Az influenzaszerű megbetegedésekre és a betegforgalomra vonatkozó adatok az ÁNTSZ valamennyi kistérségi intézetében az ÁNTSZ intranetes hálózatán működő, az epidemiológiai felügyeletet kiszolgáló információs rendszer influenza alrendszerében kerülnek rögzítésre minden kedden 12 óráig. Az intranetes hálózaton belüli adatrögzítés befejezése után azonnal, de legkésőbb kedden 16 óráig el kell végezni az influenza-aktivitás megítéléséhez szükséges statisztikai elemzéseket és a helyzet értékelését helyi (kistérségi), megyei és országos szinten is. Az Országos Epidemiológiai Központ a surveillance adatokat szerdán 12 óráig teszi közzé az OEK internetes, valamint az ÁNTSZ intranetes honlapján.

Az Országos Epidemiológiai Központban (Nemzeti Influenza Surveillance Központ) az adott hétre vonatkozó, az EISS (Európai Influenza Surveillance Scheme) által meghatározott klinikai és virológiai adatokat minden héten csütörtökön 11 óráig rögzítik az EISS adatbázisába.

Forrás: EPINFO 42. szám, 2006. október 27.